

szöktek, vagy akiket elbocsátottak, elűztek az utódállamokhoz került országrészekből. Elveszítvén otthonukat, tulajdonukat, keserűségükben eleinte Károlyi és Kun Béla rendszerében bíztak. Később azonban, amikor osztályérdekeik megsértését kellett tapasztalniuk, kiábrándulásukban tömegesen pártoltak át az ellenforradalom táborába. Elbódították őket a szegedi mozgalom ideológusai, akik szenvedéseik okozóiként az „idegen” zsidókat és bolsevikokat nevezték meg.

E demagóg értelmiségiek a később „szegedi gondolatként” emlegetett filozófia és ideológia szerzőiként s egyúttal megtestesítőiként tüntették fel magukat. A minden fajsúlyosabb társadalmi vagy politikaelméleti tartalmat nélkülöző politikai-propaganda-elegy vezérfonala a bolsevizmus elleni küzdelem, az antiszemitizmus bátorítása és a sovinizta nacionalizmus, revizionizmus volt. E gondolat képviselői gyakran büszkélkedtek azzal, hogy a fasizmus és a náciizmus előfutárai éppen ők voltak.⁴²

Kihasználva a szövetséges megszálló csapatok nyújtotta védelmet, a szegedi vezetők serényen nekiláttak a nemzeti hadsereg megszervezésének, hogy a Kun-rezsim elkerülhetetlen veresége után nyomban be is vetessék. Magabiztosságuk egyrészt abból táplálkozott, hogy maguk a szövetségesek is hevesen elleneztek Kun Béla működését, másrészt pedig a román hadsereg együttműködését is maguk mellett tudhatták.

Röviddel azután, hogy Peidl a miniszterelnöki székben Friedrich István váltotta fel, vagyis röviddel augusztus 6-a után, Horthy átdobta nemzeti hadseregét a Dunántúlra, hogy Magyarország nyugati felében is ellenforradalmi hídfőállást építsen ki. Augusztus 19-én létrehozta az ellenforradalmi „Nemzeti hadsereg” fővezérségét.⁴³ Miközben Horthy hadserege mindennemű összeütközést gondosan elkerült a román vagy a Kun Bélához hű csapatokkal, teljes gőzzel bocsátkozott pogromokba és egy olyan fehérterrorba, amely egyes források szerint ezrével szedte az áldozatokat.

A „felszabadított” helységek lakóit egy Szegeden született döntés alapján politikai gyűlésekre hívták össze, melyeken „népítéleteket” tartottak a kommunisták és a zsidók fölött. A nemzeti hadsereg parancsnokai nyíltan bujtogatták az összetrombitált helyi lakosságot, hogy essenek neki a zsidóknak, és dúlják föl hitközségeiket. Egyes helyeken afelől is biztosították őket, hogy azt tehetnek a zsidókkal, amit csak akarnak. Sok helyütt felhívást függesztettek ki, és felszólították a lakosságot, hogy „füstöljék ki a zsidókat”.

A Dunántúlra átkelő első és legvérszomjasabb különítmény Prónay Pál százada, a „fekete halállégő” volt. A következőt Ostenburg Gyula vezette, amely – több más különítményhez hasonlóan – eltökélte, hogy ki-
törli a Károlyi- és a Kun-rezsim nyomait, megfenyíti a kommunistákat,